

Oikeusrekisterikeskus
Kehittämispäällikkö Kimmo Janhunen
PL 157, 13101 HÄMEENLINNA

3/4/2018

Dnro 109/07.02/2018

Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Viite: HE 9/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentäväksi lain-säädännöksi

OIKEUSREKISTERIKESKUKSEN LAUSUNTO

Hallintovaliokunta on pyytänyt Oikeusrekisterikeskukseksi kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikon asiassa. Saman sisältöinen lausunto toimitettiin aiemmin lakivaliokuntaan (viite ORK Dnro 89/00/2018).

Seuraamusjärjestelmä

Esityksessä ehdotetaan, että hallinnollista seuraamusmaksua ei voida määrätä valtion viranomaisille, valtion liikelaitoksille, kunnallisille viranomaisille, itsenäisille julkisoikeudellisille laitoksille, eduskunnan virastoille eikä tasavallan presidentin kanslialle. Oikeusrekisterikeskus kannattaa luonnokseen kirjattuja kansallisen liikkumavaran käytön puolesta esitettyjä näkemyksiä siitä, että hallinnollisia seuraamuksia ei määrättäisi em. viranomaisille.

Oikeusrekisterikeskus toteaa, että perustuslain mukaiset hyvän hallinnon ta-keet, hallinnon laillisuusvaatimus ja tehokas laillisuusvalvonta yhdistettynä rikosoikeudelliseen virkavastuuseen ja vahingonkorvausjärjestelmään ovat riit-tävät keinot varmistamaan viranomaisessa tapahtuvan rekisterinpidon ja hen-kilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden.

Oikeusrekisterikeskus ei myöskään näe tarkoituksenmukaisena hallinnollisen seuraamusmaksun tai sakon määräämistä budjettitaloudessa toimiville valtion virastoille. Viranomaiselle määrättävä seuraamusmaksu tai sakko käytännös-sä johtaisi valtion varojen kierrättämiseen. Suoriutuakseen määrätystä mak-susta niin, ettei säädöksiin perustuva rekisterinpito vaarannu, olisi todennä-köistä, että viranomaiset joutuisivat turvautumaan lisämäärärahoihin.

Seuraamusten täytäntöönpano

Esitykseen sisältyy ehdotus, jonka mukaan tietosuoja-asetuksen 83 artiklan mukainen hallinnollinen seuraamusmaksu pantaisiin täytäntöön sakon täytän-töönpanosta annetun lain (672/2002) mukaisessa järjestyksessä ja Oikeusre-kisterikeskus huolehtisi täytäntöönpanosta.

Postiosoite
PL 157
13101 Hämeenlinna

Käyntiosoite
Wetterhoffinkatu 2
13110 Hämeenlinna

Puhelin	Telefax	Sähköposti
029 56 65631	029 56 65703	oikeusrekisterikeskus@om.fi

Oikeusrekisterikeskus
Kehittämispäällikkö Kimmo Janhunen
PL 157, 13101 HÄMEENLINNA

3/4/2018

Dnro 109/07.02/2018

Sakon täytäntöönpanolakin 1.1 §:n ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 kohta, jonka mukaan laissa säädetyssä järjestyksessä pannaan täytäntöön myös yleisen tietosuoja-asetuksen 83 artiklassa tarkoitettu hallinnollinen seuraamusmaksu, jonka tietosuojavaltuutettu määrää.

Tietosuoja-laissa hallinnollisesta seuraamusmaksusta ehdotetaan säädettävän 25 §:ssä. Esitystekstissä on todettu, että yleisen tietosuoja-asetuksen 83 artiklassa tarkoitettu hallinnollinen seuraamusmaksu olisi täytäntöönpanokelpoinen hallinnollista seuraamusmaksua koskevan päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Lainvoimainen päätös seuraamusmaksusta olisi täytäntöönpanokelpoinen. Esitysteksti on ristiriidassa hallintolainkäyttölain 31 §:n 3 momentin kanssa. Viimeksi mainitun lainkohdan mukaan, jos asiassa tarvitaan valituslupa, valitus ei estä täytäntöönpanoa. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos korkein hallinto-oikeus kieltää täytäntöönpanon. Tietosuojalain 23 §:n 2 momentissa puolestaan todetaan, että hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Mikäli tarkoituksena on se, että hallinnollinen seuraamusmaksu täytäntöönpanontaisiin vain lainvoimaisen päätöksen perusteella, niin Oikeusrekisterikeskus esittää, että tietosuojalain 25 §:ään lisättäisiin täytäntöönpanokelpoisuutta koskeva uusi momentti. Säännöksessä tulisi olla erikseen maininta siitä, että hallinnollista seuraamusmaksua koskeva päätös on täytäntöönpanokelpoinen lainvoimaisena.

Hallinnollisen seuraamusmaksun täytäntöönpanon kannalta olisi tärkeä säätää myös seuraamuksen vanhentumisesta, koska sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa ei ole yleissäännöstä seuraamusten täytäntöönpanon vanhentumisesta. Edellä mainitusta syystä hallinnollisen seuraamusmaksun täytäntöönpano olisi tietosuoja-laissa sidottava määräaikaan. Seuraamuksen täytäntöönpanon määräaika voitaisiin laskea esimerkiksi lainvoiman saaneesta päätöksestä eli lainvoimaiseksi tulleen päätöksen antamispäivästä lukien. Tämä määräajan laskutapa olisi selkeä ja se on käytössä monessa muussa Oikeusrekisterikeskuksella täytäntöönpantavana olevassa seuraamusmaksussa. Oikeusrekisterikeskus esittää, että tietosuojalain 25 §:ään lisättäisiin hallinnollisen seuraamusmaksun täytäntöönpanon vanhentumista koskeva uusi momentti, jossa säädettäisiin, että hallinnollista seuraamusmaksua koskeva päätös olisi pantava täytäntöön viiden vuoden kuluessa lainvoiman saaneesta seuraamusmaksua koskevasta päätöksestä.

Oikeusrekisterikeskuksen puolesta ei ole estettä sille, että Oikeusrekisterikeskuksessa huolehdittaisiin myös seuraamusmaksun täytäntöönpanosta edellyttäen, että tehtävän suorittamiseksi tarvittavat henkilöstö- ja muut resurssit osoitetaan. Määrättävien seuraamusmaksujen määrää ei esityksessä ole arvioitu, joten Oikeusrekisterikeskuksella ei ole mahdollista arvioida tarvittavaa lisähenkilöresurssien määrää.

Postiosoite
PL 157
13101 Hämeenlinna

Käyntiosoite
Wetterhoffinkatu 2
13110 Hämeenlinna

Puhelin	Telefax	Sähköposti
029 56 65631	029 56 65703	oikeusrekisterikeskus@om.fi